

Visie Frans in het basisonderwijs

1. Pedagogische visie op Frans

Communicatieve vaardigheden staan centraal in het Franse taalonderwijs in het lager onderwijs. Het uitgangspunt is dat leerlingen Frans leren gebruiken als een functioneel communicatiemiddel in alledaagse situaties. Daarbij ligt de nadruk niet op louter taalkennis, maar op het effectief inzetten van de taal om **betekenisvolle boodschappen te begrijpen en over te brengen**. Zowel mondelinge vaardigheden (luisteren, spreken en interactie), schriftelijke vaardigheden (lezen, schrijven) en taalbeschouwing krijgen een evenwichtige plaats binnen het leerproces. Dit gebeurt in een **rijk taalaanbod** en in voor de leerling **herkenbare contexten**.

Om deze communicatieve competenties te ontwikkelen, is het essentieel dat leerlingen **voldoende tijd krijgen om te oefenen, te herhalen en fouten te maken**. Door frequent en op verschillende manieren met het Frans aan de slag te gaan en vanuit een **positieve feedback** groeien hun vaardigheden geleidelijk. Tegelijk wordt ingezet op een **positieve attitude** tegenover het leren van Frans, zodat leerlingen **gemotiveerd** blijven en hun zelfvertrouwen vergroten.

Daarnaast is het aanleren van de Franse taal een middel om **cultureel begrip, respect en dialoog** te bevorderen in een diverse samenleving. Door het leren van een vreemde taal ontwikkelen leerlingen interculturele competenties en zetten ze stappen in de richting van een inclusieve en tolerante samenleving waarin diversiteit als een meerwaarde wordt gezien.

Een positieve attitude tegenover de **Franse taal en cultuur** is essentieel. Leerlingen maken kennis met culturele aspecten zoals tradities, waarden en gewoonten. Dit versterkt hun interesse, zelfvertrouwen en cultureel bewustzijn.

Een doorlopende leerlijn van talensensibilisering over taleninitiatie tot formeel taalonderwijs is belangrijk. Een vroege start, gecombineerd met continuïteit in het leerproces, zorgt ervoor dat leerlingen systematisch taalvaardigheden ontwikkelen volgens duidelijke leerlijnen.

2. Didactische visie op Frans

2.1 Algemeen: Een krachtige taalleeromgeving als basis

Een krachtige taalleeromgeving voor Frans stimuleert leerlingen om een positieve en onderzoekende houding tegenover taal te ontwikkelen en om de taal goed te leren. Een krachtige taalleeromgeving is:

- **communicatief en betekenisvol:** taal leren door te doen, in herkenbare contexten en vanuit een rijk taalaanbod.
- **veilig en motiverend:** fouten maken mag, taalsteun wordt voorzien.
- **opbouwend en doelgericht:** systematische groei in woordenschat, structuren en vaardigheden. De methode is het curriculum niet maar ondersteunt het curriculum.
- **interactief:** van mondeling taalgebruik naar schriftelijk is effectiever dan omgekeerd.
- **afwisselend:** varieer in tekstsoorten, taaltaken en werkvormen.
- **geïntegreerd:** luisteren, spreken, lezen en schrijven versterken elkaar.

- **volhardend:** nood aan veel oefenen en veel herhalen.
- **aangepast aan elke leerling:** differentiatie en succeservaringen gaan hand in hand.
- **ondersteunend:** sterke rol van de leerkracht via begeleiding en feedback.
- **aanklampend:** volg vorderingen van leerling nauwgezet op.
- **ambitieuze:** leg de lat hoog en stel hoge verwachtingen naar taalverzorging.

2.2 Specifiek: Mondelinge taalvaardigheid: luisteren, spreken en mondelinge interactie

Didactische visie mondelinge taalvaardigheid

Mondelinge taalvaardigheid Frans in de basisschool vertrekt vanuit betekenisvolle, authentieke communicatie waarin luisteren en spreken centraal staan in functionele contexten. Leerlingen krijgen een rijk en begrijpelijk taalaanbod via verhalen, liedjes, dialogen en visuele ondersteuning, waarna ze actief worden uitgedaagd tot spreken en interactie. De leraar gebruikt veilige, speelse en gestructureerde werkvormen. Differentiatie en herhaling zijn essentieel, net als een positief leerklimaat waarin fouten maken mag en spreekdurf groeit. De leraar modelleert taalgebruik expliciet, stimuleert interactie en bouwt systematisch woordenschat, vaste uitdrukkingen en grammaticale structuren op. Evaluatie is vooral formatief en gericht op correct en verzorgd taalgebruik, verstaanbaarheid en spreekbereidheid.

Didactische suggesties luisteren

- Integreer luisteren **dagelijks en functioneel** (bv. klasinstructies in het Frans).
- Activeer **voorkennis en voorspelstrategieën** vóór het luisteren.
- Werk met een **duidelijk luisterdoel** en laat leerlingen niet vrijblijvend luisteren.
- Focus eerst op **globaal begrip**, daarna op details.
- Doorloop een **didactisch stappenplan**: voorkennis activeren → globaal luisteren → selectief luisteren → transfer.
- Laat leerlingen **eerst luisteren zonder geschreven tekst**, pas daarna meelezen.
- Laat moeilijkere teksten **meermaals beluisteren** en modelleer **luisterstrategieën**.
- Gebruik **authentieke, levensechte luisterfragmenten** met natuurlijke spreektaal.
- Zorg voor **duidelijke, korte en begrijpelijke luisterteksten** met aangepast tempo.
- Gebruik **eenvoudige verwerkingsopdrachten** (de moeilijkheid zit niet enkel in het fragment).
- Gebruik **visuele ondersteuning en context** om begrip te ondersteunen.

Didactische suggesties spreken

- Bouw spreekvaardigheid op via **fasen**: nazeggen → geleid spreken → vrij spreken.
- Laat leerlingen **eerst modelleren horen/zien** voordat ze **zelf produceren**.
- Stimuleer **herhaling en automatisering** van structuren en uitdrukkingen.
- Voorzie **ondersteuning** (sleutelwoorden, zinsstructuren, steunzinnen, visuele hulp).
- Werk met betekenisvolle spreekopdrachten met een duidelijk **communicatief doel**.
- Gebruik **coöperatieve werkvormen** (duo- en groepswork).
- Stimuleer creativiteit en persoonlijke **inbreng** van leerlingen.
- Geef **gerichte feedback**, zonder de communicatie voortdurend te onderbreken.
- Besteed aandacht aan **uitspraak, intonatie, spreekritme** en het gebruik van **volzinnen**.

Didactische suggesties mondelinge interactie

- Werk in **levensechte en herkenbare gespreksituaties**.
- Bouw interactie **gradueel op: luisteren → dialogen oefenen → spontaan reageren**.
- Laat leerlingen **zich voorbereiden op gesprekken** (context, doel, woordenschat).
- Stimuleer **gebruik van strategieën** (hulp vragen, herhalen, lichaamstaal inzetten).
- Gebruik **activerende werkvormen** (dialogen, rollenspelen, hoekenwerk, spel).
- Werk met **korte, frequente interactiemomenten** (vragen, routines, spelvormen).
- Leer en oefen **gespreksconventies en beleefdheidsvormen expliciet in**.
- Voorzie **reflectiemomenten** na interactie (wat ging goed, wat kan beter).
- Stimuleer **spontaan en functioneel taalgebruik** zonder voortdurende ondersteuning.
- Gebruik het Frans niet alleen als doeltaal maar zeker ook als **leertaal**.
- Besteed aandacht aan **uitspraak, intonatie, spreekritme** en het gebruik van **volzinnen**.

2.3 Specifiek: Schriftelijke taalvaardigheid: lezen en schrijven

Didactische visie schriftelijke taalvaardigheid

Schriftelijke taalvaardigheid Frans in de basisschool focust op functioneel en betekenisvol lezen en schrijven, nauw verbonden met de leefwereld van de leerlingen. Lezen wordt opgebouwd via een rijk, gevarieerd en begrijpelijk aanbod van korte, ondersteunende teksten (met visuele steun), waarbij strategieën zoals voorspellen, globaal begrijpen en woordenschatafleiding centraal staan. Schrijven vertrekt vanuit sterk begeleide en geleidelijk meer zelfstandige taken, met nadruk op het hergebruiken van aangeleerde woorden en structuren in eenvoudige, communicatieve situaties. Differentiatie, herhaling en scaffolding zijn essentieel om succeservaringen te garanderen. De leraar modelleert lees- en schrijfstrategieën expliciet, stimuleert actieve verwerking en voorziet ondersteunende kaders. Evaluatie is vooral formatief en gericht op begrijpelijkheid, doelgerichtheid en groei in taalgebruik, eerder dan op foutloosheid.

Didactische suggesties lezen

Keuze en aanpak van teksten

- Werk met **functionele, betekenisvolle teksten** gekoppeld aan concrete taken (bv. recept, stappenplan) die aansluiten bij **leefwereld en interesses** van leerlingen
- Gebruik een **gevarieerd aanbod teksten** (instructies, verhalen, uitnodigingen, digitaal...)
- Presenteer teksten in **authentieke vorm met lay-out en Visuals**

Leesdidactiek en strategieën

- Maak het **leesdoel expliciet** en leer **leesstrategieën aan, oefen en laat toepassen**
- Laat leerlingen kiezen uit **passende leeswijzen** (globaal, selectief, intensief)

Voor het lezen

- Activeer **voorkennis** en bespreek thema en tekstsoort
- Laat teksten **verkennen** (titel, afbeeldingen, lay-out)
- Laat leerlingen **voorspellen** en leesdoel bepalen

Tijdens het lezen

- Leer betekenis afleiden via **context, redundantie en transparante woorden**
- Werk rond **signaalwoorden en tekststructuren**

Na het lezen

- Laat **samenvatten** (mondeling/schriftelijk)
- Stel **inzichts- en interpretatievragen** (niet enkel letterlijk begrip)

- Laat leerlingen **reflecteren op strategiegebruik**

Verwerking

- Gebruik **taken die het leesproces stimuleren** en integreer andere spreken en schrijven.

Didactische suggesties schrijven

Algemene suggesties

- Gebruik **korte**, frequente en functionele **schrijftaken**
- Start vanuit **communicatie en betekenis** en zie fouten als leerproces, niet als eindpunt

Opbouw van schrijfvaardigheid

- Werk **stapsgewijs**: Kopiërend schrijven (vertrouwd raken met vorm) - Aanvullen van gatenteksten (geleid oefenen) - Zelf teksten bouwen met bouwstenen
- Voorzie scaffolding (ondersteuning die afneemt)

Voor het schrijven

- Laat leerlingen doel, publiek en bedoeling bepalen
- Activeer voorkennis (woorden/structuren) en laat **plannen** (ideeën verzamelen en ordenen)
- Voorzie hulpmiddelen (woordenlijst, schema, voorbeeld)

Tijdens het schrijven

- Focus meer op **inhoud** dan op fouten en stimuleer gebruik van eenvoudige zinnen
- Laat leerlingen regelmatig herlezen en bijsturen en laat hulpmiddelen actief gebruiken

Na het schrijven

- Laat teksten **nalezen, verbeteren en herschrijven**
- Geef gerichte **feedback** op criteria en gebruik zelfevaluatie en peerfeedback.
- Laat reflecteren op proces en strategieën

Opbouw van een schrijfles

- Start met betekenisvolle, motiverende instap en activeer noodzakelijke taalkennis
- Werk met een modeltekst of voorbeeld en maak verwachtingen en criteria expliciet
- Voorzie voldoende schrijftijd in de klas en laat leerlingen herwerken

2.4 Specifiek: Taalgebruik en taalsysteem

Didactische visie Taalgebruik en taalsysteem

In het onderwijs Frans in het basisonderwijs staat **communicatie centraal**: leerlingen leren Frans om **betekenisvolle boodschappen te begrijpen en over te brengen** in herkenbare situaties.

Woordenschat en grammaticale structuren worden doelgericht en in samenhang aangebracht als **ondersteuning van die communicatie**, niet als doel op zich. Vanuit de minimumdoelen werken we **stapsgewijs aan een basis (A1-niveau)**, met aandacht voor een opbouw van eenvoudige woorden, uitdrukkingen en structuren die leerlingen onmiddellijk functioneel kunnen inzetten in **mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid**. Correctheid groeit geleidelijk, maar het **durven gebruiken van de taal** en het begrijpelijk communiceren primeren.

Didactische suggesties woordenschat aanleren

- Werk met dialogen, verhalen of situaties (bv. in de winkel) om woorden aan te brengen.
- Gebruik beelden, gebaren, voorwerpen en mimiek om betekenis te verduidelijken.

- Zet in op **herhaling**: Laat dezelfde woorden terugkeren in verschillende taken (luisteren, spreken, lezen, schrijven) zodat ze actief beschikbaar worden.
- Zet aan tot **actief gebruik**: Laat leerlingen woorden zelf gebruiken in korte zinnen, spelletjes of opdrachten (niet enkel herkennen).

Didactische suggesties grammaticale structuren aanleren

- **Vertrek vanuit taalgebruik** (zinnen / dialogen) en laat leerlingen patronen ontdekken i.p.v. regels vooraf uit te leggen.
- Werk met **bouwstenen en voorbeeldzinnen** en geef structuren die leerlingen kunnen hergebruiken (chunks) en waar ze variaties op maken.
- Corrigeer enkel die fouten die communicatie belemmeren of betrekking hebben op de ingeoefende structuur.

3. Bronnen

AHOVOKS (2026). Minimumdoelen en visieteksten voor het derde jaar kleuteronderwijs, het vierde jaar lager onderwijs en het zesde jaar lager onderwijs.

Van Batenburg, E. (2020). Handboek vreemdetalendidactiek: Vertrekpunten, vaardigheden, vakinhoud. Coutinho.

OVSG (2026). Leer Lokaal. Politeia.